

АЛЕКСАНДРОВ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

6 лютого 2018 року на 71 році помер доктор філологічних наук, визнаний учений-медієвіст, засновник і багаторічний завідувач кафедри журналістики, перший декан факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, автор журналу «Образ», професор Александров Олександр Васильович.

Народився 29 липня 1947 р. в с. Воронівка Вознесенського р-ну Миколаївської обл. Після закінчення школи, проходження військової строкової служби та роботи вантажником у порту вступив на філологічний факультет Одеського державного університету (1969 р.). Здобувши спеціальність «філолог, викладач російської мови» (1975 р.) залишений асистентом на кафедрі російської літератури. Упродовж 1977–1980 рр. викладав російську мову, перебуваючи у відрядженні, в Республіці Афганістан. Через два роки після повернення до Одеського університету вступив до аспірантури (наук. керівник – проф. Арнольд Слюсар). З того часу й почалася його невтомна розробка наукових надр.

У 1985 р. захистив кандидатську дисертацію «Російське романтичне оповідання 1820–1830-х років (метод і жанр)», присвячену літературі XIX ст.

Читав лекційні курси з історії давньоруської літератури, літератури першої половини XIX ст., спецкурси з твор-

чості М. Ю. Лермонтова та з киеворуської житійної літератури, а також – «Біблія як літературна пам'ятка».

Працював доцентом кафедри, заступником декана філологічного факультету (1984–1988). Навчався в докторантурі Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

У 1999 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук «Старокиївська агіографічна проза XI – першої третини XIII ст. (типологічне дослідження образної системи)» зі спеціальності 10.01.01 «українська література». Наукові консультанти – доктор філологічних наук В. І. Кречотень та член-кор. НАНУ, доктор філологічних наук О. В. Мишанич.

Досліджуючи старокиївську агіографічну словесність, О. В. Александров виокремив два основних типи образної системи – міфопоетичний та символіко-дидактичний – і третій, змішаний. Учений показав, що перший характеризується одноплановістю, а другий – двоплановістю, довів, що системоутворюючу функцію виконує святість. Як корінне уявлення колективної релігійної свідомості вона являє собою семантику, вираженню якої підпорядкована сама побудова образної системи. Тому народно-міфологічне чи церковно-канонічне розуміння святості слугує імперативом, який цілком визначає тип образної системи агіографічного твору. Своєрідність

старокиївських пам'яток агіографії він вбачав у відображенні в їх образному світі культу роду та землі.

У вересні 1999 р. О. В. Александров очолив кафедру новітньої літератури та журналістики. Так і розпочалася підготовка журналістів у Одеському національному університеті ім. І. І. Мечникова. Із лютого 2004 р. – завідувач кафедри журналістики. На цій базі, розвинутій та поглиблений у подальший період, 2013 року створено факультет журналістики, реклами та видавничої справи. Професор Александров став його першим деканом.

Чимало зусиль, розуму та організаційних здібностей для розвитку журналістської освіти в Україні доклав він і як педагог, і як науковець, і як керівник здобувачів учених ступенів, і як організатор наукових конференцій, і як член експертної ради з гуманітарних і соціальних наук Державної акредитаційної комісії України.

Наукові його орієнтири та переконання втілені в монографіях «Образный мир агиографической словесности» (1997), «Старокиївська агіографічна проза XI – першої третини XII ст.» (2001), «Русский романтический рассказ» (2001), «Література Київської Русі: між міфопоетикою та християнським символізмом» (2010) та майже 150 наукових статтях. За його редакцією видано 14 наукових збірників та вийшло 15 випусків періодичного наукового видання «Діалог: медіа-студії».

Звістка про кончину професора Олександра Александрова для редколегії та редакції журналу «Образ» стала трагічною несподіванкою, яку доведеться довго і важко переживати.

Усміхнений, доброзичливий, неспішний, талановитий, прискіпливий, обов'язковий – Олександр Васильович Світлою Людиною залишиться в нашій пам'яті, у пам'яті науковців, викладачів, випускників, студентів багатьох вищих навчальних закладів України.